

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Pentru mai multă evanghelizare . *Pr. T. Ciuruș.*
Ponegriri în biserică *Gen. I. Tarnoschi.*
Isus Mântuitorul *Pr. Ion Goron.*
Biserica ortod. din Cehoslovacia . *Ion Bunea.*

Ultimul Mitropolit al Bucovinei și
Dalmației: Vladimir Repta . . *Rep.*
Cronică. — Comunicate oficiale.
Concursuri: Gherla, Diviciorii-mari, Stejăriș.

Pentru mai multă evanghelizare.

Sunt peste zece ani de când — în urma întregirii naționale — Biserica noastră ortodoxă română, a avut să lupte mult în așezarea temeliei administrative și de unificare, elemente absolut necesare pentru o dezvoltare serioasă de evanghelizare. Făptuite acestea în mare parte, ne rămâne chemarea sfântă a umanizării virtuților divine. Este aceasta și o cerință imperios dată de vremurile ce trăim. În mijlocul atâtor frământări de curente și idei sugestive, de educație și formare de caractere, nimic nu poate garanta trăinicia noastră ca popor, decât Biserica. Și slujitorul căruia i se cere a lega fiii săi duhovnicești cu cerul, umanizând virtuțile divine și făcându-le mai vii în traiul zilnic, este preotul.

Sunt multe și piedicile ce-i stau în calea împlinirii chemării: lipsa de pregătire serioasă, situația materială săracă, ori lipsa duhului evanghelic, sunt tot atâtea obstacole serioase. Dar peste toate trecem cu vederea, — în nădejdea binelui ce va veni, — mai este o lipsă ce nu se umple și aceasta e: ajutorarea preotului în diferite cazuri pastorale, unde prezența lui prea obicinuită și veche pentru popor, nu poate face in-deajuns.

Este în lanțul lung al organizației noastre bisericesti o verigă ce leagă preotul cu Arhiereul său: protopopul. Nu vreau să insist asupra rostului administrativ al acestui factor principal, el fiind de sine cunoscut și apreciat. Am vrea să arătăm pe proto-

popul care este „ochiul Arhiereului“, nu în sensul umilitor și desonorat, cum le place unora a crede, ci pe omul care în tot momentul este ochiul înțelegător al diferitelor chestiuni dificile pastorale și știe a le duce la bun sfârșit. De câte ori nu simțim lipsa omului ajutor, merit să fie împăciuitorul ori îndrumătorul vieții noastre pastorale. Așa cum se obicinuește cu ocazia vizitațiilor canonice, este ceva prea vag. O vizitație canonică în zi de lucru și o simplă semnare a protocoalelor oficiale, nu îmbogățește întru nimic starea morală a parohiei; precum nici venirea protopopului numai în cazuri de disciplină ori oficiale, nu ajută mult îndreptării răului.

Cât de mult ne-am ușura în multele cazuri pastorale, — unde nu prea suntem siguri de drumul ce duce la izbândă, — dacă am avea lângă noi pe protopopul ce ar putea calma, îndruma ori entuziasma sufletele parohienilor.

Ne trebuie deci mai mult! Apostolii, adunați de frica Iudeilor într'o casă cu ușile încuiate, la vestea muierilor că a înviat Domnul, n'au crezut. A trebuit să vină El între ei, să mănce și să-L vadă, ca să creadă învierii Lui. Și noi în vârtoarea năcazurilor și răului cu cari ne luptăm, avem trebuință de „ochiul Arhiereului“, care să ne fie sprijinul nostru moral la tot pasul greu ce obvine în viața pastorală. Ori în situația de azi nu ne putem aștepta la așa ceva. În special noi acești din Transilva-

nia, a căror organizație nu e tocmai pusă pe baze solide materiale, reclamăm cu mai mult drept acest sprijin însemnat al protopopului în viața pastorală din parohii.

Nu vrem să învinuim pe nimeni de neglijarea chemării sale, ci dăm viață strigătului de ajutorare. Năcazurile mari și lipsurile materiale ale protopopului, așa cum bine au fost arătate în numărul 4 din „Renașterea“ a. c., ne vor scuti de reproșul învinuirii cuiva.

Noi cerem puțința colaborării mai intense a acestui factor și concomitent justa lui remunerare. Dacă în trecutul vitreg al nostru, protopopul, cu toate greutatea de ordin politic ori material, a făcut din viața sa o jertfă ce ardea în continuu pe altarul Bisericii și neamului; acum în zilele de lumină și belșug a Țării noastre, să nu mai cerem jertfirea acestui obol tot în împrejurările atât de umiltoare ale trecutului.

Să se caute de cei în drept ca acest ajutor moral să se dea preotului cât mai în grabă. Este acesta glasul preotului ce dorește sălășluirea împărăției cerului în inimile tuturor și tot odată fericirea Patriei. Deci și Statul să-și facă datoria și atunci vom ajunge cu un ceas mai curând la o viață creștină și adevărat română.

Pr. T. Ciuruș.

Ponegriri în biserică.

Tare mult m'a durut sufletește, când am citit în Nr. 3 al ziarului „Chioarul“ ce apare în Șomcuta-mare, un articol, care se referă la capela ortodoxă, ce a luat ființă de curând în acea comună, articol, care poartă titlul de „Răspuns“.

Autorul aceluia articol, care să ascunde sub anonimul de „Uniți“, se vede, a fi o persoană de seamă — poate — chiar un preot dintre slujitorii Altarului unit cu Papa dela Roma. Dar din cuprinsul celor scrise, el pare a fi Român de origină.

Dacă mie — ca laic — nu-mi este permis să mă amestec în discuțiuni bisericicești, rog, să-mi fie iertat, ca — bătrân ostaș și care atât în războiul independenței, cât și în acel al întregirii neamului, am pierdut mult sânge, până să le văd înfăptuite, — să-mi fie îngăduit zic ca în mod

public, să-mi manifest adâncul regret că, o discuțiune între doi creștini, relativă la biserică, se scoboară și se pune pe un tărâm de materialism puțin justificat.

Dacă în Șomcuta-mare, — cu ajutorul lui Dumnezeu, — a luat ființă o mică capelă ortodoxă, oare pentru ce supără acest lucru pe cei uniți cu Roma?...

Dacă mica capelă românească din Șomcuta, s'a instalat într'o cameră a fostului gimnaziu, a cărui clădire aparține *statului român*, cu ce oare s'a greșit față de uniți?...

Cele „câteva suflete rătăcite“ la care se referă autorul anonim, oare nu se poate să fie mult mai evlavioase în rătăcirea lor..., decât mulți uniți în ...dreapta lor credință?...

Și, dacă așa ceva în practica zilei și a vieții, se poate ori-când dovedi cu acte și cu fapte, atunci, de ce oare autorul anonim al aceluia articol, se grăbește a-i ofența, zvârlindu-le epitetul de „suflete rătăcite“?

Biserica ortodoxă numără milioane de credincioși, oare toată această suflare de noroade să fie „rătăcite“ și numai singuri *uneții* să fie suflete curate?

Doamne! ce mare și greșită credință! și care devine cu atât mai „rătăcită“, cu cât ea emană din sufletul unui „*uneat*“, care — se pare — a fi chiar doctor în știința Teologiei!...

Din cuprinsul articolului „Răspuns“ reiese că, autorul este un bun cunoscător al Sfintei Scripturi, dar oare care Scripturi din a tuturor credincioșilor din lume, — *afară de cea evreiască*, — prescrie ofensa aproapelui? Din contră, le condamnă chiar cu toată asprimea, sub denumirea de *păcat mare*...

Alegațiunea autorului anonim, aceea că: „*în timpul de sub dominațiunea streină, preotul ortodox (este vorba de cel din Văleni) s'a arătat a fi foarte blând și nu a avut îndrăzneala să-și dea pe față sentimentele și că a trebuit să vină România mare ca să-i dea imbold la o activitate mai potențată și să-și continue pe față opera nefastă de învrăjbire a fraților de un sânge, ...ca să câștige cele câteva suflete rătăcite, cum încearcă să facă în Șomcuta-mare...*“, eu nu numai că o găsesc cu desăvârșire deplasată, răutăcioasă și cu totul greșită, dar încă o atare alegațiune pă-

cătuește de moarte și pe față, nu numai în contra statului românesc, dar chiar și în contra neamului, întrucât — autorul anonim — chiar de o fi Român de origine, sufletul îi este cu desăvârșire înstreinat, pierdut!...

Dacă, nu numai autorul anonim, dar — cu el — și toată suflarea românească, cunoaște faptul *cert* că, unirea cu Roma dela 1700, a rupt credința poporului românesc în două bucăți; unii primind faptul unirii, în credința de a li se îmbunătăți soarta, ceea-ce nici când nu s'a înfăptuit și a rămas tot o himeră; iar alții respingându-o în tăcere și numai cu sufletul, fiindcă opunându-se fățiș, s'ar fi expus la lovituri și mai grele..., este oare un motiv, ca autorul anonim, să asvârle grava învinuire, aceea că, sub *România mare*, preoții ortodocși caută să învrăjbească frații de același sânge?!...

Niște asemeni enormități, sufletul meu nu le poate atribui decât unor vânduți, sau unor dușmani ai neamului!

Cadrul ce-mi este îngăduit în coloanele acestui ziar, dacă nu-mi permite a intra în o discuțiune mai largă, totuși pot încredința pe autorul anonim că, citatele sale din Xenopol, Onciu, Pârvan, Lovinescu, Eminescu, ș. a., referitor la chestiunea în legătură cu mica capelă din Șomcuta-mare, sunt cu totul greșite și cu desăvârșire rău plasate.

Autorul anonim mai învinuiește pe preotul ortodox din Văleni, că a lucrat nu din dragostea celor *câteva suflete rătăcite*, ce întâmplător se găsesc azi în Șomcuta-mare, — ci absolut numai pentru dobândirea venitului celor câtorva jugăre de pământ, cu care statul românesc — nu cel unguresc — a găsit de cuviință ca — cu ocazia împroprietăririi țăranilor — să înzestreze și biserica ortodoxă de acolo.

Această alegațiune dovedește până la evidență că, sufletul autorului anonim, nu este acel al unui creștin, fie el unit sau neunit, ci absolut al unui străin de neam, și aceasta mă îndreptățește a pune întrebarea: Cine l-a oprit cu de-asila de a trăi în România de azi, și de ce — încă de atunci — nu s'a dus în țara după care-l dorea sufletul și îi sângeră inima?!

Autorul anonim mai găsește că, preotul ortodox din Văleni, ar avea — ca om — unele scăderi. Acest lucru este foarte cu putință, dar oare preoții uneați sunt ei chiar *toți* în afară de ori-ce bănuială?

Ca încheere, eu — ca bătrân — deși port pe „*schii*“ în coada numelui, tot din cauza vitregiei timpurilor, prin care a trecut tot neamul românesc, cuprins între Nistru și Tisa, mi-aș permite azi să exprim sfatul că — cel puțin *preoții* — fie ei uniți sau ortodocși, să nu se mai încrimineze reciproc, nici să facă politică, ci cu puteri unite să lucreze *toți* la înfrățirea sufletească a neamului, singura care ne poate apăra împotriva urei și a furtunei ce ne amenință neamul din toate părțile.

Iași, 1930.

General I. Tarnoschi.

NOUA LEGE

Isus Mântuitorul.

„Strămtă este poarta și îngustă calea care duce la viață și puțini sunt cari o află“.
Mat. 7, 14.

Zilele, pe cari prevedința divină le-a rezervat pe scama noastră, sunt „vremuri biblice“, adică vremuri de adânci prefaceri și frământări sociale, menite să pună altă temelie vieții omenesti.

În veacul din urmă mintea, iscusința și hărnicia omenască au produs adevărate minuni. Oamenii au luat în stăpânire adâncul mărilor și înălțimile văzduhului, s'au făcut stăpâni peste spațiu și timp, au pus în slujba lor bogățiile pământului, energia apelor și tainele văzduhului și au tradus în faptă vizibilă toate minunățiile din poveștile copilăriei noastre cu palate fermecate, cu balauri învinși, cu zmei ce zboară mai repede decât vântul.

Dar acest uimitor progres exterior, cultura și bunăstarea ce ne încunjură, n'au contribuit cu nimic la fericirea omului. Din potrivă. Se pare că oamenii au înmormântat în temeliele palatelor „zgărie nori“ propria lor fericire și aceste palate nu sunt decât monumentul falnic ridicat pe locul de vecinică odihnă a acestui mutat dela noi.

În zilele noastre s'au adevărit cuvintele blândului Galilean; „Ce va folosi omului,

de va dobândi lumea toată și își va pierde sufletul său?“ (Marcu 8, 36.)

Și — azi oamenii sunt în căutarea propriului lor suflet. Cu înfrigurare caută în dreapta și în stânga, încearcă posibil și imposibil, dorind mântuire din robia amară a ceia-ce s'ar putea numi: *frica de moarte* și care se cuprinde în două întrebări teribile ce ne întâmpină din toate părțile și ne răsună vecinic în urechi: Ce vom mânca? — Care va fi mâine situația socială și politică a mea, a vecinilor mei, a lumii întregi?

Dacă întrebarea primă înseamnă o robie egipteană a trupurilor noastre, cea de a doua înseamnă o tot atât de grea robie a sufletelor.

Totuși, ochii noștri sunt liberi să privească toate frumusețile lumii și cugetele noastre sunt capabile să înțeleagă frumuseța dumnezească a sentimentelor omenești închise cu îngrijire în adâncul sufletelor și plini de admirație strigăm cu cuvintele istorioarei biblice despre facerea lumii, care se propune copiilor abia obicinuiți să buchizeze: „Ce frumoasă e lumea! Câte lucruri frumoase și mărețe se găsesc într'insa!“

De ce avem azi mai mare trebuință, decât de un Mântuitor?

*

— Pe marginea drumului ce duce dela Ierihon la Ierusalim stăteau — în zilele acele — doi orbi, cerșind mila trecătorilor. Mulți dintre acești trecători vor fi aruncat un ban în mâna întinsă a acestor nenorociți, asigurându-le astfel o existență modestă, dar numai *unul singur* a fost în stare să îndeplinească suprema lor dorință, singura lor dorință: să le deschidă ochii, să vadă! Isus le-a dăruit vedere. — Se poate, că acești doi martori ai îndurării lui Dumnezeu, vor fi trăit, după ce și-au câștigat vederea, o viață simplă, aspră, plină de neajunsuri și de sbucium, dar cine dintre noi ar îndrăzni să afirme, că dându-le vederea, Isus nu le-a dăruit mult mai mult, decât dacă ar fi pus la picioarele lor toate comorile lumii acesteia, lăsându-i orbi!?

Desigur nu numai acești doi orbi au recunoscut în Isus Christos pe Mântuitorul lumii. Întreagă lumea civilizată i-a ridicat altar de închinare.

Totuși aceasta lume civilizată stă azi la margine de drum și cerșește. E oarbă, nu vede însămnătatea divină a vieții, nu înțelege rostul ei, nu poate gusta din fericirile ei trainice și adevărate. — Călători trec și nu s'ar putea spune că acești trecători nu sunt destul de darnici. Savanți, inventatori, oameni de stat, reformatori și medici, soldați și preoți își dau toată agoniseala lor sufletească și materială, încercând astfel să-i facă mai suportabilă suferința; dar nici unul nu poate să-i dea ceia-ce ea dorește cu atâta ardoare: să vadă!

Dar Isus? — Oamenii îl au doar în mijlocul lor pe Isus, de ce nu le poate El deschide ochii? — Fiindcă sunt — caracterizându-i tot cu cuvintele Lui — *puțin credincioși*. Ori cât de mult a accentuat Isus, că fără voia lui Dumnezeu nici un fir de păr nu poate deveni alb sau negru, oamenii s'au încrezut mai mult în puterile lor proprii, decât în bunătatea lui Dumnezeu. — Părinții cred că dau un sfat cuminte copiilor lor, când le repetă adeseori sentința: *ajută-te, că și Dumnezeu te va ajuta!* Aceasta sentință cuprinde în sine mult eroizm, după cum — omenește judecând — a fost eroică și hotărârea de a zidi un turn babilonic spre a scăpa de urgia unui eventual potop. Eroizm zădarnic.

El nu poate duce decât la încălcirea limbilor, la o otrăvitoare neînțelegere între oameni. Cât rău n'a rezultat pe pământ din voința neînduplecată a omului de a se ajuta pe el însuși! — În gura lui Isus aceasta sentință ar fi răsunat altfel: „*ajută pe alții, că și Dumnezeu te va ajuta*“.

O viață întreagă Isus n'a făcut altceva, decât a ajutat pe alții, pe nevoiași, pe suferinzi. Între aceștia a fost un orb, pe care după ce l'a uns cu tină la ochi, l'a mânat la lacul Siloamului să se spele. Dacă acest orb ar fi refuzat să se supună poruncei lui Isus și ar fi rămas pentru întreaga lui viață orb, cine ar fi fost de vină? Într'o astfel de stare de nesupunere față de Isus se găsește azi omenimea. El ne-a poruncit categoric: „*intrați pe poarta cea strâmtă*“, iar oamenii au apucat calea cea largă a tuturor posibilităților ce le îmbie viața aceasta pământescă, cu neprețuitele ei comori, cu ispititoarele ei plăceri, ca să constate —

după ce le-a cucerit pe toate --- că se găsește la marginea prăpastiei.

N'am nici un cuvânt de ocară la adresa civilizației moderne, cu palatele ei, cu mășinile ei, cu industria ei, cu știința ei. Dimpotrivă: admir inteligența și stăruința omenească, care a fost capabilă să o realizeze.

Dar detestez gândul, care a stat și stă la leagănul acestei civilizațiuni moderne. Este acelaș gând, care a împintenit odată energia brațelor omenești de a pune piatră lângă piatră și piatră peste piatră spre a ridică turn de scăpare în fața mâniei lui Dumnezeu. Este gândul satanic, că omul poate fi fericit chiar *împotriva voinței lui Dumnezeu*.

Și deplâng soarta omenimei, care nu vrea să creadă în acel Isus, care a pretins tânărului ce voia să-L urmeze, să-și vândă întreaga avere — și ridică osanele numai *acelui Isus*, care a săturat cu 2 pâini 5000 de oameni în pustie, care a poruncit duhurilor și de care asculta furtuna. Dela acest Isus ei cer belșug de pâine, confort și mărire lumească.

Dar, oricât de stăruitoare ar fi aceste cereri, răspunsul lui Isus va rămânea vecinic acelaș: „Intrați prin poarta cea strâmtă! Căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și acestea toate se vor adaoge vouă“.

Pr. Ion Goron.

* * *	P A G I N A	* * *
* * *	STUDENTILOR ÎN TEOLOGIE	* * *

Biserica ortodoxă din Cehoslovacia.

Congresul Micei Înțelegeri studentești ținut la Praga, pe lângă faptul că a fost un prilej de a ne edifica asupra coeziunii și disciplinei existente în Cehoslovacia, ne-a dat și posibilitatea să ne interesăm la fața locului de situația bisericii surori și să vedem cari îi sunt șansele de reușită în viitor.

Literatura și întreg felul Cehilor de a gândi, converg spre două curente raționaliste: *individualismul și liberalismul*. Aceste două curente inerente reflexiunii libere, par a fi refractare oricărei atmosfere religioase, pe când aici lucrurile desmint momentan o astfel de aserțiune. Veracitatea spuselor

noastre va fi descoperită, abia după ce vom fi scrutat realitatea imediată.

După terminarea războiului mondial și după izbucnirea revoluției rusești, o pleiadă de teologi din Rusia (cum e Berdiuev) apucă drumul Apusului, unde afirmă cu demnitate dreptul la viață al ortodoxismului — *ca singurul factor regenerativ al vieții spirituale*. Prin străduințele oamenilor bisericii ortodoxe din Rusia, ia ființă la Paris o mitropolie ortodoxă, în fruntea căreia stă azi Mitropolitul *Euloghin*. Acestei mitropolii îi aparțin bisericile ortodoxe din următoarele țări: Suedia, Norvegia, Danemarca, Belgia, Olanda, Elveția, Germania și biserica ortodoxă rusă din Cehoslovacia. Trebuie remarcat dela început sciziunea care există în biserica ortodoxă din Cehoslovacia. Ea este împărțită în două și anume: biserica ortodoxă rusă aparținătoare mitropoliei din Paris și biserica ortodoxă cehă aparținătoare ierarhicește patriarhiei sârbești din Belgrad. Biserica ortodoxă rusă are 4 capele în întreaga țară și anume în: Praga, Bruno, Bratislava și Moravska. Prepozitul capelei din Praga este episcopul *Sergie* refugiat din Rusia, iar celelalte sunt conduse de clerici educați în institutul ortodox din Paris.*)

Biserica ortodoxă cehă este consecința refuzului primit din partea bisericii catolice de a organiza biserica conform caracterului ei originar. Biserica catolică invitată să dea o busolă vieții sufletești din Cehoslovacia, s'a simțit nevoită să renunțe, lipsindu-i căldura și entuziasmul, necesare la construcția unui edificiu spiritual-trainic. Privirea Cehilor se îndreaptă atunci spre ortodoxie ca cea mai propice pentru fortificarea sufletească a lor. Convinși de acest lucru o mare parte din ei se organizează sub scutul bisericii ortodoxe și-și aleg episcop pe Dr. Matei Pavlik care devenind monah primi numele de *Gorazd* — Gorazd a organizat într'o comunitate bisericească pe toți ortodocșii din Boemia, Moravia și Silezia și aceasta e singura organizație ortodoxă recunoscută de republica cehoslovacă. Numărul total al ortodocșilor este de

*) Notez în treacăt că acest institut a fost fondat în 1925; are vreo 50 de studenți și 15 profesori, între cari cei mai renumiți sunt: Berdiuev, Episcopul Benjamin, Boulgakoff, Florovská, Lassky, Frank, Ilin etc... Institutul e subvenționat de mitropolia din Chanterbury.

aproape 200.000, dintre cari 150.000 neorganizată ierarhicește în Rusia subcarpatină.

Privind viața națiunii cehe din punct de vedere istoric, ne dăm seama că ea este teatrul unor nesfârșite lupte pentru câștigarea independenței și a libertății religioase. Prin reforma lui Ioan Huss, poporul ceh se însuflețește de iubirea lui de libertate și de măreția lui morală și este gata a lupta până la vărsări de sânge pentru ideile propovăduite de el. Secolul al XVI-lea aduce o stăpânire străină: dinastia habsburgică, care se străduiește să catolicizeze întreg sufletul ceh. Frontul este deschis 150 de ani, în care timp le succede Habsburgilor să convertească pe Cehi la credința catolică. Convertirea însă, a avut un caracter formal, fiind identificați cu doctrina lui Huss — infiltrată în sufletele lor deodată cu deșeptarea conștiinței naționale în vederea proclamării independenței.

Din mărturia faptelor istorice se desprinde o concluzie și anume: catolicismul chiar ajutat de împrejurări (de dinastia habsburgică) n'a putut fi inoculat Cehilor și atunci când s'a produs criza religioasă în urma războiului mondial i s'a făcut invitația să soluționeze această criză prin preținsa sa putere de viață, a renunțat de bună voie. *Intrucât conversiunea spre o viață spirituală este o necesitate sufletească adânc simțită la poporul cehoslovac, cel mai chemat să înscăuneze această viață este ortodoxismul.* Prin vitalitatea lui și prin caracterul său revelațional intact — este forța spirituală dinamică capabilă să direcționeze mersul acestui popor și să-l scoată din criza care-l paște. Ortodoxismul îmbinat cu naționalismul, pare a fi busola de scăpare a Cehilor din fierberea și criza sufletească care se nuantează în ultimul timp.

—∞—
Ion Bunea.

Ultimul Mitropolit al Bucovinei și Dalmației: Vladimir Repta.

Duminecă, în 16 Martie a. c., la orele 11^{1/2} a. m., în sala IV. a Universității, Decanul Academiei teologice, dl *Dr. I. Vască*, a ținut în cadrul conferințelor aranjate de comitetul Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române, o interesantă conferință,

vorbind despre: *ultimul Mitropolit al Bucovinei și Dalmației: Vladimir Repta*“.

Conferențiarul a expus viața, faptele și suferințele acestui Chiriarh, referindu-se în deosebi la rolul însemnat ce i-a revenit în cele mai grele clipe din viața bisericii ort. rom. din Bucovina. Mitropolitul Repta a condus Arhidieceza Bucovinei și numai de formă și cea a Dalmației, dela 1902 și până la 1918.

În cei 16 ani de păstorire, a avut de întimpinat mari greutateți atât din partea guvernului din Viena, ostil intereselor românești, ca și din partea Rutenilor, cari stăruiau să pună mâna pe conducerea bisericii bucovinene și să dispună în voie de imensele averi bisericesti. Prin tactul său fin, prin spiritul său de dreptate și blândețe, a reușit să învingă toate greutatețile până în pragul marelui război. Odată cu deslănțuirea patimilor și a pornirilor de ură și răzbunare, și soarta Mitropolitului Repta a fost supusă la grele încercări. Reprezentanții guvernului austriac, nu au voit să țină cont de marile sale merite ce și le-a câștigat pentru populația din Bucovina, fără deosebire de neam sau lege, în cele mai critice momente, ci l-au purtat aproape 4 ani, — cei patru ani — cât a durat războiul, în pribegie prin Dorna, Cluj, Praga și Viena, socotindu-l primejdios intereselor Monarhiei. A fost iscălit o circulară a guvernului rus către preoțimea bucovineană, prin care se cerea să se comemoreze Țarul și familia imperială rusă la sf. Liturghie. Iscălitura însă n'a voit să și-o pună, fiind gata la nevoie să plece în exilul impus de stăpânirea rusească. Au intervenit însă toți reprezentanții diferitelor stări și bresle din Cernăuți și l-au implorat să facă ori-ce, numai să nu părăsască populația expusă furiei și răzbunării dușmane. Mitropolitul insuflase respect guvernului rus, care asculta de cuvântul lui. Astfel a putut apăra pe mulți din ghiarele dușmanilor.

Sub pretextul că trebuie să ispășească pentru iscălire a acestei circulare, în 24 August 1918, Împăratul din Viena l-a depus pe Mitropolitul Repta din postul său. N'au trecut însă decât 3 luni și prăbușindu-se imperiul Habsburgilor, ostașul român liberator a scăpat și biserica bucovineană din ghiarele impilatorilor și Mitropolitul Repta

a fost reintegrat în drepturile sale. A mai condus Mitropolia Bucovinei încă vre-o 6 ani și în vârsta frumoasă de 85 de ani și-a dat duhul în mâinile Creatorului.

Am putut reținea din interesanta expunere a conferențiarului, îndeosebi faptul, că biserica din Bucovina s'a găsit în preajma războiului, în cea mai critică situație a existenței sale. Guvernul străin de legea și aspirațiile sale, a întrebuițat cele mai urite mijloace pentru a da lovitura de grație acestei biserici. Grație însă ținutei demne a Mitropolitului Repta și în cele din urmă grație intervenției ostașului român, biserica și averea ei a putut fi salvată.

Mitropolitul Repta a prezidat ca președinte de vârstă primul Senat român, care a votat unirea provinciilor eliberate cu patria-mamă. O serie de alte amănunte interesante le-am putut cunoaște, dar spațiul nu ne permite să ne extindem mai pe larg.

Un public select a asistat la conferință, *P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Ivan*, membrii Consiliului Eparhial, doamne și domni din societatea clujană au răsplătit cu furtunoase aplause și au felicitat pe conferențiar.

Rep.

* CRONICĂ *

Predică în biserica catedrală din Cluj. Marți, 25 Martie c. (Bunavestire), va predica C. S. Pr. I. Cociuban, paroh, — iar Duminecă, 30 Martie c., va predica P. C. Sa Protopopul Nicolae Vasiiu.

Hirotoniri. P. Sf. Sa Episcopul nostru în zilele de 8, 9 și 15 Martie, a hirotonit întru diaconi preoți și duhovnici pe clericul Valentin Pop, absolvent al Academiei teologice din Cluj, ales paroh în *Rachiș*, protopopiatul Unguraș, și pe Mihai *Nichilciuc*, absolvent al Seminarului Teologic din Dorohoi, ca administrator parohial în Sartăș.

Alegerile comunale din orașul Cluj s'au încheiat cu o frumoasă biruință românească, isbutind gruparea curat românească să obțină 23% din voturile exprimate și zece locuri de consilieri comunali, alături de 26 din lista oficială, dintre cari numai 8 sunt români, restul fiind minoritari, un-

guri și evrei. Prin cei zece, consiliul comunal al Clujului, a primit o întărire de zece personalități marcante în viața publică, cu deplină garanție morală și intelectuală, că vor ști conduce spre progres și romanizare destinele acestui oraș. — Factor principal în această biruință electorală a fost studențimea română, care cu însuflețirea sa tinerească a știut să strângă rândurile răslețite ale Românilor clujeni.

Mucenicii ortodoxiei rusești. Profesorul Edmund Walsch, vicepreședintele universității din Georgetown din America, a făcut o anchetă în Rusia sovietică, asupra persecuțiilor religioase. În raportul său a relatat și următoarele: „Arhiepiscopul de Parm a fost înmormântat de viu după ce i s'au scos ochii. Episcopul de Belograd a fost aruncat într'o groapă plină cu var nestâns. Corpul acestui episcop a crăpat după câteva ceasuri. Episcopul de Iurief, după ce a fost ținut închis, în tovărășia criminalilor de drept comun, a fost torturat tăindu-i-se nasul și urechile. Corpul lui a fost străpuns de baionete. Arhiepiscopul de Veronej a fost spânzurat în fața altarului. Acelaș sfârșit tragic l-au avut 160 de preoți din dieceza acestui arhiepiscop. Arhiepiscopul de Feofan a fost înecat. Un preot din Cerdin a fost ucis în condițiuni ciudat de oribile: despoiat de vestimintele sacerdotale, pe un ger cumplit, corpul gol al nefericitului preot a fost legat de un stâlp. Membrii organizației ateștilor și agenții teroriști ai poliției criminale, l-au înconjurat și în strigăte și cântece batjocoritoare, au asvârlit pe corpul gol al preotului, atâta apă, încât l-au transformat într'un bloc de gheață“. — Astfel de grozăvii numai pe vremea lui Neron s'au mai săvârșit.

* PARTEA OFICIALĂ *

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 2446—1930.

Aviz oficial.

Cu data de 1 Aprilie 1930 încetează valabilitatea vechilor carnetete cu reducere pe C. F. R. Pentru obținerea nouilor carnetete, on. preoți sunt îndrumați ca în termen de cel

mult 10 zile, să trimită LA OFICIILE PROTOPOEȘTI câte O FOTOGRAFIE a lor proprie, una a soției și câte una a copiilor minori. Toate fotografiile vor fi noi, mărimea 6×9 cm., negre pe fond alb. (Fotografiile din vechile carnete nu sunt valabile).

Fiecare fotografie va fi iscălită, manu-propru, cam peste pept. Pe dosul fotografiei copiilor se va scrie anul, luna și ziua nașterii lor.

Cluj, la 20 Martie 1930.

Consiliul eparhial.

CIRCULARA urzoriu repetat.

În 27 Ianuarie 1930 am trimis circulara urzoriu cu Nr. 759/1930, publicată în „Renașterea” Nr. 5 a. c., prin care ceream dosarele conferințelor protoești din a. 1929.

Deoarece până azi protopopiatele: Aiud, Alba-Iulia, Bistrița, Cluj și Lăpuș, n'au satisfăcut acestui ordin, ultima oră sunt poftiți a ne trimite dosarele cerute cel puțin acum, când alte protopopiate încep a ținea conferințele din a. c.

Cluj, la 17 Martie 1930.

NICOLAE Episcop.

Nr. 2060—1930.

(10) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. I. *Gherla*, din tractul Dejului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat, conf. cualificațiunii.
2. 2000 Lei lunar bani de cuartir dela Consiliul eparhial.
3. Porțiune canonică de 16 jug. arător.
4. Stolele obicnuite.
5. Remunerația după postul de confesor al unităților militare din *Gherla*.
6. Eventuale beneficii accidentale și remunerație pentru ore suplimentare de catehizație.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs împreună cu documentele prescise la Consiliul eparhial.

Cluj, la 14 Martie 1930.

Consiliul eparhial.

Nr. 206/1930.

(9) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. II. *Diviciorii-mari*, din protopopiatul Dejului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela apariția lui în „Renașterea”.

Venitele preotului din parohie sunt:

1. Casă parohială corespunzătoare.
2. Porțiune canonică de 13 jug. 1281 st. și un parchet anual pentru lemne de foc în estenziune de 200 st.²
3. Una zi de lucru și 1/2 mierță pörumb desfăcut dela fiecare fum.
4. Stolele satorite în ședința consiliului parohial din 26/II. 1930.
5. Salarul dela stat.

Concurenții la acest post își vor trimite cererile la acest oficiu în termenul deschis cu anexele necesari, și cu avizul nostru se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Concurenții au să prezinte și act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru.

Dej, la 5 Martie 1930.

Of. protopopesic în înțelegere cu Consiliul paroh.
Zaharie Man, protopop.

Nr. 384/1930.

(8) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei vacante cl. III. *Stejăriș* (Cârcedea) din protopopiatul Turzii, se publică concurs cu termen de 30 zile dela apariția în organul oficial „Renașterea”, în următoarele condițiuni:

1. Salarul dela stat, conf. cualificației.
2. Casă parohială veche, în reparație, cu supraedificatele.
3. Sesiune parohială 10 jugăre arător, 2 1/2 jug. grădină și cimiterul 1 1/2 jug.
4. Dela 40 familii câte o mierță de cucuruz anual și stolele uzitate.

Concurenții își vor înainta cererile lor instruite legal și cu prealabila aprobare a subsemnatului oficiu protopopesic, — de unde se pot lua și informațiuni mai detaliate, — se vor putea prezenta în parohie, de a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte și act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru.

Turda, la 26 Februarie 1930.

Oficiul protopopesic în conțelegere cu of. parohial.
Iovian Murășian, protopop.